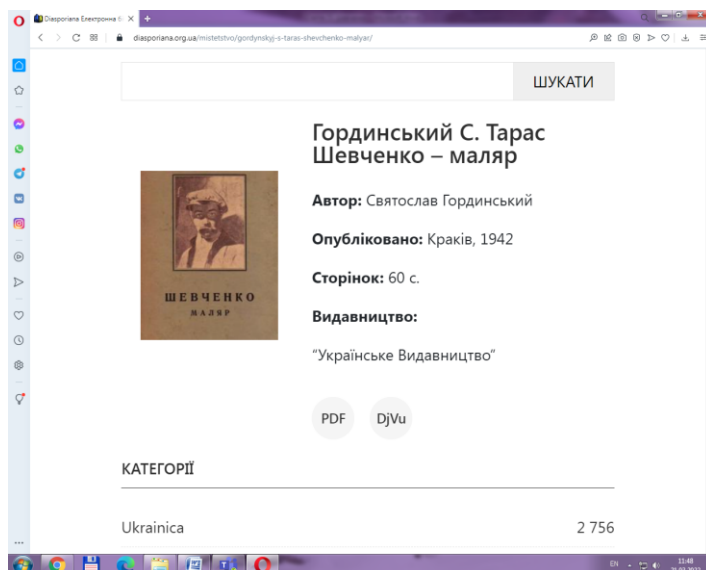
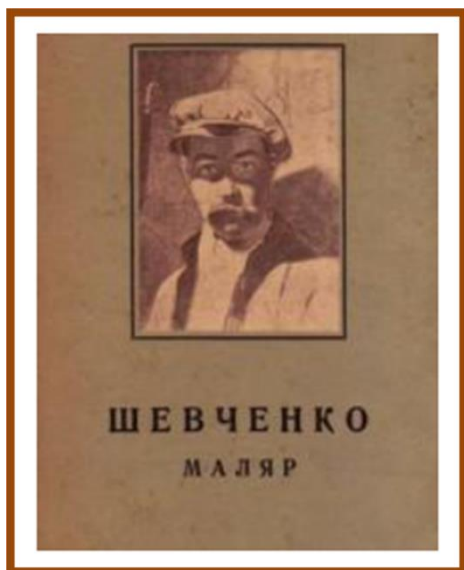

ВИВЧАЄМО МИСТЕЦТВО ОНЛАЙН: КОБЗАР ТАРАС ШЕВЧЕНКО – МАЛЯР

Вивчаючи мистецтво онлайн, ми рухались мистецькими шедеврами України та завітали на сайт електронної бібліотеки «Діаспора» <https://diasporiana.org.ua>

Нашу увагу привернуло видання С. Гординського «Тарас Шевченко – маляр», датоване 1942 роком, яке було видане в Кракові.

Неоціненний вклад в українську та світову мистецьку спадщину привніс наш Кобзар Тарас Шевченко, його поезії довгий час заслоняли другу стежу його творчості – малярство.

Насправді, «чудний був життєвий і, тісно з ним пов'язаний, мистецький шлях Шевченка. Від малого хлопця, що мандрував по богомазах за першими тайнами малярського куншту, його безупинно пориває і чарує малярство. Це поривання, наче якийсь підсвідомий гін, провадить його аж до колони Академії Мистецтв і сальони (авт.) світил тодішнього мистецького світу» – описував перші кроки Т. Шевченка мистецтвознавець С. Гординський.

Рухаючись від малярства парканів, дахів будинків, дійшов до майстерні К. Брюллова, де й отримав перші художні навички. Під час так званого Ширяєвського періоду, роботи якого славилися в Академії мистецтв, народжуються твори Шевченка «Олександр Великий», «Смерть Олега», «Смерть Сократа». А портрет Є. Гребінки показує вже немало художника.

Під час навчання в Академії Мистецтв з'являються твори, які показують *тонку рисункову техніку Шевченка за академічним зразком* («Портрет Брюллова», 1835).

Але всім стробам вирватися з академічного кола з початком 19 ст. бракували мистецькі рухи фаелістів Англії, назорейців Німеччини, романтизму Делакруа Франції, антикласицизмом Гога, гравюр Верне та Деляроша та ін.

Перелом здійснено українськими художниками початку 19 ст.: Дмитром Левицьким, Антоном Лосенком, Володимиром Боровиковським та іншими. Можна сказати, що з того часу Т. Шевченко виявляє схильність до класичного світу, яка лежала зовсім природно в його українській вдачі, в якій завжди діють ще далекі, мов атавістичні, відгуки грецько-римського світу. Саме в цей час, формуються його *гострі критичні до різних мистецтв прояви*, що не відповідали його власним, виробленим ним на класичній основі, *поняттям краси*.

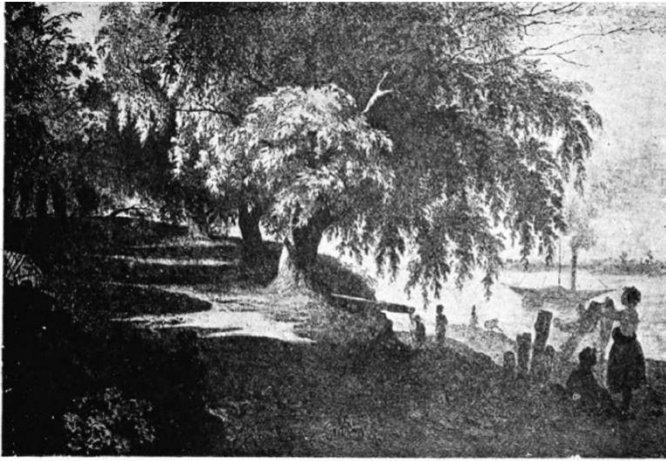
Весною 1845 р. Шевченко закінчує Академію з двома срібними медалями і звання «вільного художника» та виїжджає в Україну. Тут працює в Археологічній комісії для зрисування пам'яток синологів, не полишаючи портрету. З того часу походять його найкращі портрети Платона й Ганни Закревських, Мамаєвої, Кейкуатової, які чарують вибагливою елегантністю, високою майстерністю виконання й психологічною вникливістю.

У картинах «На пасіці», «Селянська родина» митець знаходить потрібні для України сонячні кольори, м'які барви, що характеризує його як імпресіоніста. Побувши наодинці з природою, Шевченко проявляє національні риси українського мистецтва в творах «Циганка» (1841) й «Катерина» (1842), малюючи орнаменти українського одягу, українські плахти, сорочки, стрічки і дотримуючись законів вивченої академічної художньої етики.

Довелося Шевченку пройтися й слідами історичного минулого. Ним було виконано шість офортів та кілька нарисів до них. З приводу цього Шевченко висловив надзвичайно зрілі погляди на завдання мистецтва:

«Призначення красних мистецтв – подати очам або уяві красу і жах природи, життя держав і побут окремої людини, сили пристрастей і події, які вражають душу... *Може бути, що один з відблисків душі, споконвіку вічної й активної, але відблиск цей оживний, божеський: і він доказує, що людина – громадянин світу, і що все високе, все прегарне знаходить відгомін в її душі. Що ж казати про те, коли одного погляду досить, щоб воскресити і нашії пам'яті і батьківщину, і звичаї предків, і події, які яскраво відокремлюють від звичайного опису землі, де ми почали жити й почувати.*

ПОДВИГ ДОСЯГТИ ЦЬОГО ВЕЛИКИЙ, А МОЖЛИВЕ ДО ТОГО СПРИЯННЯ ПОВИННО СТАНОВИТИ НАШ ОBOB'ЯЗОК».

У Києві. Офорт. 1843—4.

Судня рада. Офорт. 1843— 4.

Т. зв. портрет Є. Гребінки. Аквареля. 1837.

Молодий бандурист з повідирем. Рисунок. 1843.

Катерина. Олія. 1842.

Портрети Паатона і Ганни Закревських. Олія. 1843. —

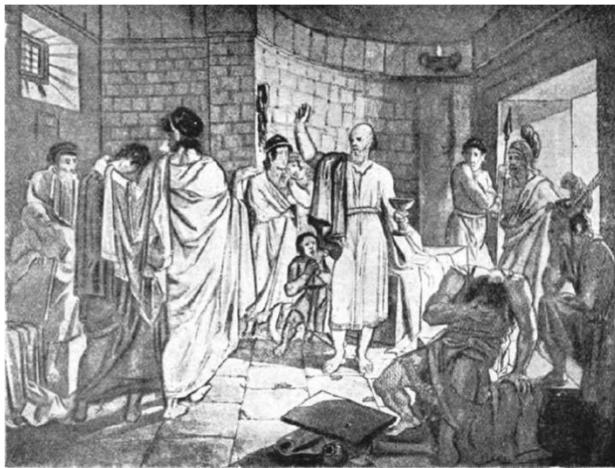
Лави в Чигирині. Рисунок по офорту. 1843—4

Автопортрет. Олівець. 1858.

Шевченко з товаришами в наметі. Сепія. 1851.

Смерть Сократа. Туш. 1837.

Видубицький монастир у Києві. Офорт. 1843—4.

В.о. завідувача кафедри теорії і
методики змісту освіти

Лариса СЕРИХ